

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏԻԶ

Շատ է խօսուած ու գրուած Հայ շարականագրին կողմէ Մարգարէից գերագոյն և մեծ ի ծնունդօ կանանց» կոչուած գերագանց այս սուրբի մասին: Եւ բնական է որ ըլլար այդպէս, արուած ըլլալով այն բացառիկ դիրքը, զոր Յովհաննէս Մկրտիչ կը գրաւէ սրբոց դասուն մէջ, կարապետն է ան Փրկչին, Վրուճի մարգարէից և սկիզբն առաքելոց, դարձեալ ըստ մեր շարականագրին: Եւ այդ է պատճառը որ անոր յիշատակը արժանաւորուպէս կը պանծացուի բոլոր առաքելական Եկեղեցիներուն կողմէ և մէկէ աւելի առիթներով: Բաց աստի, մեր Եկեղեցին պարզ Շարաթ օրերու (բացի Մեծ Պատիւ, Յինարց շրջանի, Տէրունական օրերու և առաքելոց յիշատակին նուիրուած Շարաթներէն) երեկոյեան ժամերգութեան ընթացքին լալ կը պանծացնէ անոր յիշատակը «Երկնաքաղաքային Յովհաննէս» շարականով, ուր չեղած կը դրուի Հերովդէսի և Հերովդիադայի միացեալ դաւադրութեամբ իրազորութեամբ գլխաւորմով իր սրբազնասուրբ կեանքին տրուած անփառունակ վախճանին:

Ինչ որ կ'ուզենք այս սեղծ էջին մէջ վեր առնել մեծ այս սուրբի նկարագրին ամենէն կարկառուն գիծը կազմող արիւծութիւնն է, Հարիբի ու մեղքի բռնակիրները ձաղկելու ու դատապարտելու խիզախութիւնն ու յանդընդիմութիւնը, առանց հաշուի առնելու ենթակային ընկերային դիրքն ու հանգամանքը: Եւ ասիկա իր առաքելութեան առաջին օրերէն, երբ ձիթի ծնունդները կ'անուանէր ամբարշտ զաւակները իր փողովուրդին և ձինչէ իր վերջին օրերը, երբ բանտ կը նետուէր այսպնեւ ըլլալու համար արքան, որ ապօրէն կենսակցութիւն կը վարէր այրեալ իր եղբոր կնոջը հետ:

Մեղքը քաղցկեղն է ընկերութեան, Որքան ատեն որ թոյլ ու անտարբեր վե-

րաբեմունք ունենանք անոր հանդէպ, այնքան աւելի ան կը ծաւալի ու կ'արժատանայ, ի վերջոյ կը պայթի ան պալարի մը նման, իր թոյնոյն ու թարսնովը ապականելով մարդկային ընկերութիւնը:

Ուրիշ ուշադրաւ կէտ մըն ալ կ'արժէ խորհրդածութեան նիւթ ընել Յովհաննէսի վերջին օրերէն: Այն ալ Քրիստոսի իր մասին ըրած վկայութիւնն է թէ «կիներէն ծնածներուէն մէջ Յովհաննէս Մկրտիչն է մեծը չկայ, բայց երկնքի թողաւորութեան մէջ ամենէն պզտիկը մեծ է անկէ» (Մտթ. ԺԱ. 11): Նախադասութեան առաջին կէտը խորհելի է բոլորին, բայց երկրորդը մեծ հարցական մը կը բերէ մեր մօտին: Արդարեւ, ինչպէ՞ս կրնայ Յովհաննէսի դիրքը ըլլալ այնքան բարձր ու այսքան համեստ միաժամանակ:

Պատասխանը կարծեաւ չի չափ դժուար չէ: Ամէն այս մեղադրի աշխարհէն բամբուռած ու արքայութեան արժանացած հոգի փրկուած մըն է, ազատագրուած՝ մեղքի ախրապետութենէն, իսկ մահկանացուն, զսպցեալ սուրբ մը, իրեն տրուած ազատ կամքին շնորհիւ, մինչև իր յետին շունչը, ենթակայ է մեղքին ու փորձութեան: Ուրիշ խօսքով՝ պատեհազմող մըն է Չարին դէմ: Ու ոչ ոք կրնայ երաշխաւորել թէ յաղթական դուրս պիտի գայ վճռական այդ մարտէն:

Ինչ խօսք ուրեմն այն աղանդամիտներուն, որոնք կ'ուրանան բարեխօսութիւնը սուրբերուն, բայց կ'ընդունին թէ մեր իրարու համար ըրած աղօթքը ունի իր արժէքը Աստուծոյ գահին դիմաց: Հառաքելն ու մեղաւոր անձի մը բարեխօսութիւնը գերադաս կը համարեն սրբութեան գերագոյն առաքնանին հասած Եկեղեցւոյ Մօր բարեխօսութենէն:

Ահա թէ ո՛ւր կ'առաջնորդեն մեզ մեր քայլերը, երբ հեռանանք Եկեղեցւոյ ամուր ու դարերով նուիրագործուած հաւատալիքներէն ու աւանդութիւններէն:

Հեռու ուրեմն՝ մօլարաբարութիւններէ:

ԳԵՌՊԳ Ս. ՃԻՆԻՎԻԶԵԱՆ